

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheids Plan (IVP)

Project: Projectteam IMWS, calamiteiten contracten C2, C3 & C4

Datum	30 juni 2025
Status	Publicatieversie

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door	Projectteam IMWS, calamiteiten contracten C2, C3 & C4
Versie	1.1
Status	Publicatieversie

Acceptatie

Uitgegeven door:	Paraaf:	Datum:
Opsteller:	Gerke Hoekstra	12-5-2025
V&G-coördinator:	Erik de Paauw	04-6-2025
Vrijgave Technisch manager:	Wopke Kuipers	6-6-2025
Vaststelling Project Manager:	Ruben Stolk	6-6-2025

Versiebeheer

<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Reden van uitgifte/wijzigingen</i>
1.0	12-5-2025	Deze publicatieversie is tot stand gekomen door review en update van de vorige versie van het IVP (2.1, 24-11-2023))
1.1	04-6-2025	Deze publicatieversie is tot stand gekomen na review V&G-coördinator

Inhoud

Inleiding 5

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 6

- 1.1 Beleidsverklaring DG 6
- 1.2 Ambitie en doelen 7
- 1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers 7
- 1.4 Relevante veiligheidsdomeinen 7

2 Het project 10

- 2.1 Reikwijdte en grenzen project 10
 - 2.1.1 Omschrijving van het project 10
 - 2.1.2 Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen 10
 - 2.1.3 Locatie van de werkzaamheden/ kavelindeling 11
- 2.2 Betrokken partijen 13
 - 2.2.1 Opdrachtgever 13
 - 2.2.2 *Projectmanager OG* 13
 - 2.2.3 (Coördinerend) Opdrachtnemer(s) 13
- 2.3 Coördinatoren tijdens de contract- en uitvoeringsfase 13
 - 2.3.1 Coördinator ontwerp/ voorbereidingsfase & uitvoeringsfase: 13
 - 2.3.2 Taken en verantwoordelijkheden V&G-coördinator 13
- 2.4 Planning van de werkzaamheden 14

3 Maatregelen 15

- 3.1 Algemeen 15
- 3.2 Toelichting op de RI&E 15
- 3.3 Specifieke maatregelen 16

4 Afspraken 17

- 4.1 Organisatie 17
- 4.2 Overleggen met de Opdrachtgever 17

5 Wijze van toezicht 19

6 Opleiding en instructie 20

Bijlage A Definities 21

Bijlage B Risico Inventarisatie en Evaluatie 23

Inleiding

Dit Integraal Veiligheidsplan voorbereidingsfase (IVP-V) is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de project specifieke veiligheidsdomeinen. Als Opdrachtgever (OG) heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijk om tijdens de contractfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Beschikbaar te stellen (digitaal) aan eenieder die namens of in opdracht van de opdrachtnemer (ON) werkzaamheden uitvoert;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier.

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP, het aanvullen en het actualiseren ervan, in ieder geval jaarlijks en wanneer de contractwerkzaamheden daartoe aanleiding geven. In deze gevallen zal de V&G-coördinator namens de opdrachtnemer, in overleg met de V&G-coördinator namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

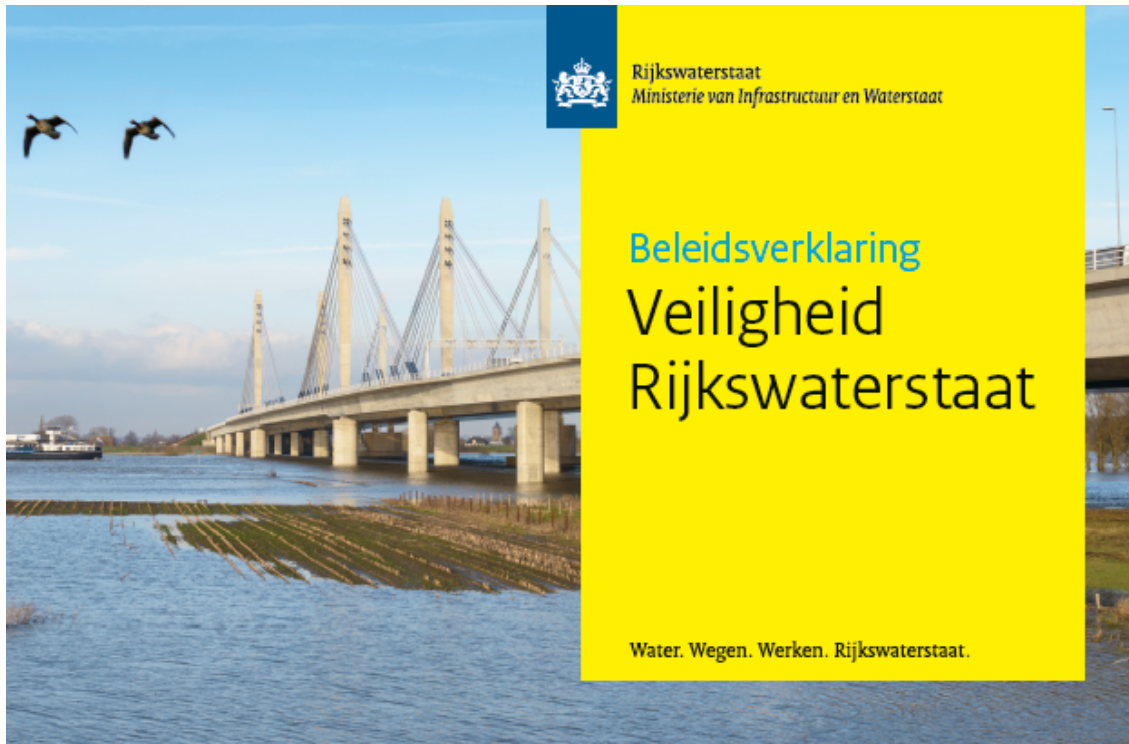
Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen en gedragsregels voor projectmedewerkers m.b.t. veiligheid;
- Hoofdstuk 2: een algemene beschrijving van de projectwerkzaamheden, reikwijdte van het project, de betrokken partijen en de verantwoordelijkheden van de V&G-coördinatoren en planning van de werkzaamheden;
- Hoofdstuk 3: toelichting op maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, de van toepassing zijnde veiligheidsdomeinen en top-risico's daarbinnen;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen zoals bedoeld in hoofdstuk 3, o.a. m.b.t. organisatie, overleg en informeren en melden;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop door of namens de opdrachtgever toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: afspraken over voorlichting en instructie die aan de werknemers voor de te verwachten werkzaamheden;
- Bijlage A: Een overzicht van relevante definities;
- Bijlage B (los bijgevoegd): inventarisatie en evaluatie van de risico's m.b.t. de werkzaamheden waartoe het contract strekt, te weten verwijderen c.q. beperken van verspreiding van drijvende verontreiniging vaarwegen. Overige relevante definities en begrippen zijn in het contract opgenomen.

Dit IVP is een coördinatie document dat periodiek zal worden aangepast en indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan. Doel van het IVP en RI&E is invulling te geven aan de identificatie van project-specifieke risico's, het benoemen en implementeren van de risico-mitigerende beheersmaatregelen en borgen van afspraken over coördinatie t.a.v. V&G, waaronder afspraken over evaluatie en bijsturing.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven wij, team Rijkswaterstaat, dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied, zowel in het fysieke als in het digitale domein.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheids-cultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Wij van Rijkswaterstaat hebben daarin een voorbeeldfunctie en nemen een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en -normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open en tijdig over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Ten slotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Oktober 2024

Martin Wijnen
Directeur-generaal Rijkswaterstaat

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Aanwonenden
- Derden

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit project vertaald in de volgende project specifieke doelen:

- Nul gewonden, nul doden. Dit geldt voor alle betrokken partijen waaronder Rijkswaterstaat, (coördinerend) opdrachtnemer en derden.
- Het uitvoeren en rapporteren over tenminste 1 integrale veiligheidsinspectie per kwartaal
- Aantoonbare actieve betrokkenheid van het senior management van opdrachtgever en opdrachtnemer zijde
- Een veiligheids-cultuurmeting score die gedurende de looptijd van het contract jaarlijks met tenminste 10% verbeterd

De bovenstaande doelstellingen worden beschouwd als toetsbaar en haalbaar.

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie;
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk;
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving;
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt;
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze;
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn hoofdzakelijk de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid	☒ Elektrische veiligheid
☐ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☐ Constructieve veiligheid
☒ Waterveiligheid	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

Onderstaand de wijze waarop de risico's in de aangekruiste veiligheidsdomeinen worden beheerst als onderdeel van dit IVP.

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen zijn opgenomen in Bijlage A.

Per veiligheidsdomein zijn de volgende aandachtspunten (top risico's) van belang voor de uitvoering van de werkzaamheden. Voor deze risico's dienen in het V&G-plan beheersmaatregelen te worden benoemd. Deze risico's komen terug in de RI&E:

Arbeidsveiligheid

Arbeidsveiligheid heeft betrekking op: Het beperken van risico's voor veiligheid, gezondheid en milieu van mensen als gevolg van werkzaamheden.

Top risico's i.r.t arbeidsveiligheid zijn:

- *Vast komen te zitten dan wel verstrikt raken onder water*
- *Beknelling bij het uitrollen/ uitzetten van zwaar materieel zoals veegarmen of olieschermen*
- *Eventueel werken onder zware weersomstandigheden*
- *Te water raken vanaf schip/ ponton object*
- *Blootstelling aan Chroom 6*

Specifiek:

- *De (weers)omstandigheden bemoeilijken hulpverlening aan boord en de bereikbaarheid van het vaartuig.*

Nautische veiligheid

Nautische veiligheid: het beperken van risico's voor personen of objecten vanwege transport over de vaarweg.

De werkzaamheden vinden plaats op het bestaande vaarwegennet. De beschikbaarheid van dit netwerk is essentieel voor bereikbaarheid en transport.

Top risico's i.r.t. Nautische veiligheid zijn:

- *Verstoring scheepvaart en opruimproces tijdens ruimen verontreiniging, hinder reguliere beroepsvaart/ stremming scheepvaart.*
- *Verstoring/vermindering capaciteit van veeg en opruimmaterieel, scheepvaart hindert uitvoering bestrijding.*
- *Verlies van controle over de werkzaamheden door interne (vb. uitval materieel) en externe factoren (vb. weersomstandigheden).*

Dit aspect heeft ook betrekking op het borgen van een veilig gebruik door de professionele en recreatieve vaarweggebruikers.

Waterveiligheid

Voorkoming en beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste.

Voor dit contract vinden er voor genoemd veiligheidsdomein waterveiligheid geen werkzaamheden plaats aan de primaire waterkering of andere watermanagementobjecten. In de RI&E is onder Waterveiligheid de onderwerpen m.b.t. **waterkwaliteit** opgenomen.

Top risico's i.r.t. waterkwaliteit zijn:

- *Onbeheerste vervuiling en verspreiding door onduidelijke detectie.*
- *Soortelijke Massa is >1 waardoor verwijdering aan het oppervlak niet effectief genoeg is.*

Externe veiligheid

Voorkoming en beperking van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes of stationaire installatie.

- *Bij het transport van een gevaarlijke stof via weg, water, spoor en/of leiding;*
- *Binnen een naburige inrichting (fabriek, opslag e.d.) waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.*

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het transport van gevaarlijke stoffen over de vaarweg.

Op basis van beschikbare informatie is er bij normaal gebruik, zoals beschreven in de rapportage toetsing realisatiecijfers a/d Risicoplafonds Basisnet uit 2017¹, niet direct sprake van een risico, echter voor de projectwerkzaamheden is er mogelijk sprake van een toename van risico's als gevolg van afwijkende transportactiviteiten/intensiteiten op bepaalde routes. Dit als gevolg van:

- Stremming kunstwerken.
- Toename van vaartuigen in overnachtingshavens of uitwijkhavens t.g.v. stremming of verontreinigingen van het oppervlaktewater.
- Verspreiding van verontreiniging en mengen in slib bij laag water.

Sociale veiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.

Door het karakter van het werk (snel handelen en vaak onder belemmerende omstandigheden) is bewustzijn noodzakelijk over de speciale situatie waar mensen in komen te verkeren, onder andere:

- *'Confrontatie tussen gebruikers van het verontreinigd gebied en "ruimploegen" aannemer, Verbaal en/of Fysiek geweld tijdens het opruimen.*

Integrale beveiliging

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Top risico's i.r.t. integrale beveiliging zijn:

- *Onbevoegde personen op RWS locaties*

¹ Rapport toetsing realisatiecijfers vervoer gevaarlijke stoffen over het water aan de risicoplafonds Basisnet. Jaar: 2017

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

2.1.1 Omschrijving van het project

Incidentmanagement Water en Scheepvaart (IMWS) is in de huidige Rijkswaterstaatorganisatie een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RWS-regio's en het landelijk organisatieonderdeel Verkeer- en Watermanagement (VWM). IMWS is onder te verdelen in zogeheten incidentdomeinen. Dit zijn:

- De Calamiteitenbestrijding van waterverontreinigingen;
- De IJsbestrijding vaarwegen;
- Bergingen;
- Watermanagement.

2.1.2 Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen

Met de Overeenkomsten *Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen en Beheer en Onderhoud materieel* wordt per gedefinieerde Kavel één Opdrachtnemer gecontracteerd voor (A) Calamiteitenbestrijding waterverontreiniging, (B) Beheer en Onderhoud van bestrijdingsmaterieel:

A Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen

De scope Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen omvat:

1. Ruimen (water-)verontreinigingen
2. Bergen kleine objecten (tot +/- 10 ton)
3. Borgen en veiligstellen middelgrote objecten (tot formaat zeecontainer 40 voet)

Waarbij geldt dat de (water-)verontreiniging dan wel het object, welke mogelijk als gevolg van een incident in het water terecht is gekomen of in het water terecht dreigt te komen, een risico vormt voor waterveiligheid, waterkwaliteit of de scheepvaart.

Er wordt onderscheid gemaakt in 1^e- en 2^e-lijns inzet:

1^e-lijns inzet

De 1^e-lijns inzet omvat:

De Opdrachtgever stelt vast dat in de eerste fase van de bestrijding van een object, olieverontreiniging of andere drijfvaagvormende stof, snelheid geboden is om de verspreiding en de effecten van een verontreiniging tegen te gaan. Onder 1^e-lijns inzet wordt verstaan: het team van de Opdrachtnemer dat als eerste Ter plaatse gaat voor de Verkenning & Verificatie, met een voer-/vaartuig dat over een standaarduitrusting beschikt waarmee ook initiële beperkende maatregelen en eventuele kleine ruiming kunnen worden uitgevoerd. Verkenning & Verificatie dient binnen de Streefwaarde van 1 uur aan te vangen. Voor de opkomst voor beperken en Ruimen van waterverontreinigingen zijn per watersysteem individuele Streefwaarden gesteld.

2^e-lijns inzet

De 2^e-lijns inzet omvat:

- De inzet van aanvullende middelen wanneer het Incident niet volledig met de 1^e-lijns inzet afgehandeld kan worden. Wat de 2^e-lijns inzet specifiek inhoudt, is afhankelijk van het Incident. Hiertoe kan ook behoren het inzetten van het RWS-bestrijdingsmaterieel;
- Werkzaamheden (laten) uitvoeren t.b.v. Borgen en veiligstellen welke tevens vanuit Calamiteitenbestrijding waterverontreinigingen noodzakelijk kunnen zijn (duik- en inspectiewerkzaamheden, met in acht name van het 'Kader veilig werken onder water', waaronder tevens het onderwater afdichten, pompwerkzaamheden worden gerekend);
- Uitvoeren van Urgente kleinschalige Bergingen (bijvoorbeeld ankers, betonblokken, kleine vaartuigen, etc. tot ± 10 ton) en het tijdelijk Borgen en veiligstellen van objecten tot aan een zeecontainer/binnenvaartschip.

B Beheer en Onderhoud van bestrijdingsmaterieel

Werkzaamheden voor het Beheer en Onderhoud (exclusief aanschaf) waartoe de Overeenkomst strekt betreft het in het Kavel gestationeerde oliebestrijdingsmaterieel van de Opdrachtgever.

2.1.3

Locatie van de werkzaamheden/ kavelindeling

Voor de Overeenkomsten geldt dat Nederland is opgedeeld in diverse Kavels die op basis van samenhangende watersystemen zijn bepaald. De locatie van de werkzaamheden betreft een gedeelte van de waterwegen of objecten op watersystemen genoemd binnen de Kavel van de Overeenkomst. Deze watersystemen onderscheiden zich door de verschillende beperking / opruimstrategieën die benodigd zijn om de waterkwaliteit na een verontreiniging te herstellen. Daarbij wordt van de Opdrachtnemer verwacht rekening te houden met de karakteristieken van de watersystemen welke aanwezig zijn in een Kavel, tot windkracht 6, mits het veilig uitvoerbaar is voor personeel en materieel.

Watersysteem	Karakteristieken (niet limitatief)
Zee	Open zee, getijdenstroming, golfhoogte
Getijdengebied	Getijdenstroming, platen, slenken, kwelders en schorren, kwetsbare natuur
Meer	Open water, geringe diepte
Kanaal	Nauwelijks debiet
Rivier	Debiet 0,5m/sec bij lage afvoer tot 1,2 m/s bij hoge afvoer, kribben, uiterwaarden
Oever	Keien, zand, damwand, vanaf land te bereiken
Kust	Zandstrand, vanaf land te bereiken. Gedeeltelijk verhard (dijken).
Haven	Kademuur, monding

De Kavels zijn als volgt ingedeeld:

Kavel Gebied

- C1 Zeeuwse Delta;
- C2 Rijkswateren Zuid Holland;
- C3 Noordzeekanaal – Amsterdam Rijnkanaal;
- C4 IJsselmeergebied;
- C5 Waddengebied;
- C6 Rijkswateren Overijssel Gelderland;
- C7 Rijkswateren Brabant Limburg.

2.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Naam	Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Bezoekadres	Jorrit Nieuwenhuis
Postcode en Plaats	Griffioenlaan 2
Telefoonnummer	3526 LA Utrecht
Email	06 27 06 15 46
	Jorrit.nieuwenhuis@rws.nl

2.2.2 Projectmanager OG

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Naam	Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud
Bezoekadres	Ruben Stolk
Postcode en Plaats	Griffioenlaan 2
Telefoonnummer	3526 LA Utrecht
E-Mail	06 11 52 61 72
	Ruben.Stolk@rws.nl

2.2.3 (Coördinerend) Opdrachtnemer(s)

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

2.3 Coördinatoren tijdens de contract- en uitvoeringsfase

2.3.1 Coördinator ontwerp/ voorbereidingsfase & uitvoeringsfase:

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Naam	Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud
Bezoekadres	Wopke Kuipers
Postcode en Plaats	Griffioenlaan 2
Telefoonnummer	3526 LA Utrecht
Emailadres	06-25005192
V&G ondersteuning	Wopke.kuipers@rws.nl
	Niek de Jonge (project adviseur integrale veiligheid)
	Erik de Paauw (Sr V&G Coördinator)

2.3.2 Taken en verantwoordelijkheden V&G-coördinator

V&G-coördinatoren hebben wettelijk vastgestelde taken. Via het contract zijn de taken van de V&G-coördinatie met betrekking tot de projectwerkzaamheden aan de ON gedelegeerd. Het door de OG opgestelde V&G-plan, bestaande uit dit Integraal Veiligheids Plan (IVP) en de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E), wordt bij gunning besproken met de ON waarbij deze formeel wordt overgedragen aan de ON. Tijdens dit overleg worden de integrale veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen

besproken. De ON wordt geacht de veiligheidsdocumenten IVP en RI&E aan te passen en aan te vullen en binnen 4 weken na opdrachtverstrekking in de vorm van een IVP uitvoering ter acceptatie aan te leveren aan de OG.

2.4 Planning van de werkzaamheden

Beoogde aanvang van het contract:

Conform overeenkomst

Beoogde datum dat werkzaamheden onder dit contract zullen worden beëindigd:

Conform overeenkomst

3 Maatregelen

In dit hoofdstuk worden de beheersmaatregelen behandeld waarmee de geïdentificeerde risico's (bijlage B) worden gemitigeerd. Hoewel het hele IVP een dynamisch document is en geactualiseerd wordt zodra de werkzaamheden daartoe aanleiding geven, geldt dit zeker voor dit hoofdstuk. De verantwoordelijkheid hiervoor berust na gunning bij de uitvoerende partij, de ON.

3.1 Algemeen

Deze paragraaf bevat algemene beheersmaatregelen voor alle activiteiten die voortvloeien uit de scope van het contract, die niet voortkomen uit een specifiek veiligheidsdomein, maar dienen te worden ingezet door OG en ON om de veiligheid te borgen:

- Veiligheid is een vast aspect en borging zal plaats vinden op een wijze zoals opgenomen in het IVP Voorbereidingsfase;
- In dit IVP Voorbereidingsfase is de instructie van medewerkers m.b.t. veiligheid een belangrijk onderdeel gezien de risico-vergroten omstandigheden waarbinnen de werkzaamheden plaatsvinden;
- Tijdens de uitvoering zal OG, afhankelijk van aard en omvang van het contract en de risico's, toetsen op veiligheid (laten) uitvoeren;
- Veiligheid wordt altijd als agendapunt bij interne overleggen en overleggen met de OG opgenomen.

Veiligheid wordt onder andere geborgd in het volgend door ON op stellen of actueel te houden product:

- Een IVP (V&G plan) uitvoeringsfase, bestaande uit:
 - Een V&G plan met daarin verwerkt de acties ter beheersing van risico's in de veiligheidsaandachtsgebieden;
 - Risico Inventarisatie & Evaluatie.

3.2 Toelichting op de RI&E

De Risico-inventarisatie en evaluatie omvat een aantal hoofdgebieden, te weten: identificatie en inventarisatie van risico's voortkomend uit het project / object, een voorstel voor het nemen van mitigerende maatregelen en de beoordeling van de effectiviteit van de maatregel.

De identificatie van de risico's verbonden aan de werkzaamheden waartoe het contract strekt, heeft bij de OG plaats gevonden door middel van een risico-sessie, vertaling naar- en toets op- de uitwerking van de RI&E-contractfase. Tijdens de sessie zijn de project/object gerelateerde restrisico's geïdentificeerd en daar waar mogelijk risicobeheersing voorstellen geformuleerd in de vorm van door de ON te nemen maatregelen. Deze maatregelen zijn gebaseerd op een twee ledige aanpak, te weten BTO Keuzes en de Arbeid hygiënische Strategie.

Grotendeels zijn dit maatregelen waarvoor de ON verantwoordelijk is deze toe te passen in de uitvoering. Het resultaat van de voorgestelde beheersmaatregelen wordt zichtbaar onder de E van de RI&E.

De RI&E-contractfase dient als basis voor de door de ON op te stellen RI&E-uitvoeringsfase, die onderdeel dient uit te maken van het V&G-plan van de ON waarin aantoonbaar moet zijn dat er een relatie is met de door OG geïnventariseerde risico's waarvoor ON passende beheersmaatregelen dient te beschrijven en te nemen.

De RI&E is een levend document, wat door de ON actueel gehouden moet worden. Zie hiervoor de taken en verantwoordelijkheden zoals genoemd in 2.3.2.

Toetsing op effectieve beheersing van integrale veiligheidsrisico's zal plaats vinden in de uitvoeringsfase, bijvoorbeeld door tijdens waarnemingen te verifiëren of de ON de door hem beschreven beheersmaatregelen heeft geïmplementeerd.

In het gehanteerde format van de RI&E zijn onzekerheden/ gevaren gekoppeld aan een van de veiligheidsdomeinen (nader toegelicht in par. 1.4). Sommige gevaren zijn te koppelen aan meerdere veiligheidsdomeinen (bijv. een aanvaring kan gevolgen hebben voor het veiligheidsdomein nautische veiligheid maar eveneens voor het domein arbeidsveiligheid). In het gehanteerde format kan slechts één domein worden ingevuld. Dit laat onverlet dat dus meerdere veiligheidsdomeinen van toepassing kunnen zijn.

3.3 Specifieke maatregelen

In de RIE staan een aantal specifieke risico's en maatregelen beschreven, die hieronder kort worden behandeld. ON dient deze onderwerpen uit te werken als onderdeel van het IVP (V&G plan) uitvoeringsfase.

- Chroom 6; OG informeert ON over materiaal dat verdacht is van CR6 via MARAD. In het contract wordt verwezen naar beheersregime chroom-6 versie 2.0.
- Gevaarlijke stoffen, blootstelling aan (dampen met) CMR stoffen; RWS heeft een proces gemaakt hoe om te gaan met gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld diesel), waarvan de dampen mogelijk blootstelling kunnen opleveren aan CMR stoffen. ON dient dit proces uit te werken of te integreren in eigen processen, zodat geborgd is dat medewerkers beschermd zijn tegen blootstelling aan CMR stoffen.
- Explosiegevaar; ON zal een proces implementeren, om te borgen dat de risico's m.b.t. explosiegevaar bij het aan boord nemen van geruimd materiaal is geborgd. Dit zal in ieder geval inhouden: vaststellen van de stof en LEL-metingen doen op geschikte momenten en locaties.
- Duiken; duikwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd volgens de RWS richtlijn 'kader veilig werken onder water'.

4 Afspraken

De volgende afspraken tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer -welke ook onderdeel uitmaken van de contractvoorwaarden- zijn van belang voor het borgen van veiligheid voor de uitvoering van werkzaamheden binnen het contract:

4.1 Organisatie

- De ON stelt een Incident Coördinator aan, die fungeert als de algemene contactpersoon namens de Opdrachtnemer. De Incident Coördinator onderhoudt regelmatige contacten met de OG over de voortgang van de werkzaamheden. De Incident Coördinator is degene die vanuit de ON verantwoordelijk is voor de correcte en veilige uitvoering van de werkzaamheden. De Incident Coördinator is gemachtigd om namens de ON-opdrachten aan te nemen en is inhoudelijk op de hoogte van het proces Bestrijding van verontreiniging van vaarwegen en de werkzaamheden;
- De ON borgt dat binnen zijn organisatie voldoende kennis aanwezig is en blijft met betrekking tot bestrijding van verontreiniging van vaarwegen en de daarmee gepaard gaande risico's.

4.2 Overleggen met de Opdrachtgever

- Het door de OG opgestelde IVP-voorbereidingsfase wordt bij gunning besproken met de ON. De ON vult dit plan aan tot het IVP uitvoeringsfase en houdt deze actueel gedurende de termijn van de overeenkomst ten behoeve van de veiligheid van de werkzaamheden waartoe de Overeenkomst strekt;
- ON en OG komen voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van het werk samen voor een kick-off om de planning door te spreken en kennis te maken met wederzijdse aansprekpunten. Vast agendapunt van dit overleg is veiligheid (V&G-dossier). Onderdeel van deze kick-off is ook het borgen van instructie van door ON in te zetten personeel m.b.t. de risicoaspecten en beheersmaatregelen t.b.v. de uit te voeren projectwerkzaamheden;
- Indien gedurende de looptijd van dit contract de ON-werkzaamheden ten behoeve van deze Overeenkomst heeft uitgevoerd, zal er aan het einde van de in onderling overleg vastgestelde periode door de ON en OG een projectoverleg/evaluatiebijeenkomst worden georganiseerd. Vast agendapunt van dit overleg zijn veiligheid en incidenten;
- Bij elke bespreking in het kader van deze Overeenkomst zorgen de ON en OG ervoor dat Veiligheid en Gezondheid wordt geagendeerd. Hierbij komen ten minste de volgende onderwerpen aan de orde:
 - Vastgestelde nieuwe risico's;
 - Beheersmaatregelen;
 - Overblijvende integrale veiligheidsrisico's;
 - Veiligheidsincidenten en bijna-ongevallen;
 - Overige relevante informatie;
 - Invulling aan de veiligheidsdomeinen welke nader zijn toegelicht in hoofdstuk 1.4;

- Vereiste aanpassingen naar/ actualisatie van het V&G-plan.

4.3 Informeren en melden

- De ON dient de OG tijdens het reguliere overleg te informeren over het optreden van een veiligheidsincident, onveilige situatie en/of bijna-ongeval;
- De ON dient ernstige ongevallen terstond te melden bij de OG (zowel telefonisch als per e-mail) en de Arbeidsinspectie. Onder een ernstig ongeval wordt hier verstaan: een incident waarbij het slachtoffer is overleden c.q. er sprake is van (een kans) is op blijvend (ook Psychisch) letsel
- Het direct melden is van belang zodat de OG kan besluiten of zij een incidenten onderzoek wil starten. Onderzoek is afhankelijk van de ernst van de situatie en mogelijke gevolgschade.
 - De door ON terstond gemelde incidenten dienen door OG in MIR te worden geregistreerd. Het is aan het contractteam om meldingen van incidenten in de MIR-applicatie op intranet van RWS te plaatsen;
 - Meldingen moeten rechtstreeks aan de OG worden gedaan. Meldingen die door ON bijv. uitsluitend bij 08008002 worden gedaan en niet bij de OG hebben de kans niet in de MIR (Meldpunt Incidenten Rijkswaterstaat) te worden geregistreerd. Hierdoor worden deze meldingen niet cyclisch opgevolgd omdat beide meldpunten (0800 en MIR) niet aan elkaar gekoppeld zijn.

o

5 Wijze van toezicht

De OG is eindverantwoordelijk voor een veilig areaal en handhaving van de veiligheidshuisregels van het areaal. Tijdens de contractfase geeft de OG invulling aan zijn deel van de V&G-coördinatie onder andere door het opstellen van het IVP en de eerste opzet en invulling van de RI&E.

Na gunning draagt de OG de veiligheidsgegevens in de vorm van het IVP en de RI&E formeel over aan de ON. In de uitvoeringsfase is ON verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de werkzaamheden en vaststellend dat veiligheidsaspecten uit het IVP (V&G plan) uitvoeringsfase zijn geïmplementeerd.

OG zal tijdens de uitvoering van projectwerkzaamheden veiligheidswaarnemingen uitvoeren. Bij het doen van waarnemingen zal de OG beoordelen, als zijnde verificatie, of de ON de beheersmaatregelen toepast die hij in zijn V&G-plan heeft beschreven en of hij invulling geeft aan de contractuele eisen m.b.t. veiligheid. Tevens hebben de waarnemingen tot doel om de risico's in het risicodossier van de werkzaamheden scherper in beeld te krijgen. Indien noodzakelijk zal dit worden vertaald naar de RI&E.

6 Opleiding en instructie

Onder de verantwoordelijkheid van OG dient RWS-personeel dat regelmatig zelfstandig werken bezoekt, naast de beroepsdiploma's, in bezit te zijn van een geldige registratie van het VOL VCA examenresultaat, de GPI gevolgd te hebben en in bezit te zijn van de verklaring omtrent het gevolgd hebben van de Veiligheidsinstructie RWS (VIR).

Het is de verantwoordelijkheid van de ON om als onderdeel van het V&G-plan de taak-specifieke werkinstructie te borgen en voorlichting te geven aan de eigen werknemers, onderaannemers, personeel van de OG en bezoekers van locaties/ objecten.

Minimale eisen gesteld aan een goede voorlichting:

- De voorlichting en instructie afstemmen op de kennis, kunde en taal van de werknemer;
- De voorlichting en instructie in woord en schrift ter beschikking te stellen in een voor de werknemer begrijpelijke taal;
- De voorlichting en instructie afstemmen op de resultaten en beheersmaatregelen zoals beschreven in de RI&E;
- Aantonbaar te maken dat de voorlichting en instructie heeft plaats gevonden;
- De voorlichting en instructie aanpassen als gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven;
- Werknemers jonger dan 18 jaar daarbij extra aandacht geven;
- Werknemers wijzen op een gebruiksaanwijzing van arbeids- of persoonlijke beschermingsmiddelen en toezien op het juiste gebruik ervan.

Met betrekking tot opleidingen wordt verwacht dat, op basis van de geïdentificeerde risico's voor personeel, naast beroeps diplomering, eisen worden geformuleerd ten aanzien van diploma's en certificaten die als beheersmaatregel kunnen worden gezien. Hieronder vallen bijvoorbeeld de VCA certificering, GPI en de VIR.

ON levert een opleidings- en instructie matrix aan in de aanbestedingsfase, die in de uitvoeringsfase wordt geïmplementeerd als deel van het IVP (V&G plan) uitvoeringsfase.

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige levenscyclus van een object of een netwerkschakel
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen worden

Definities veiligheidsdomeinen	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens

Bijlage B BTO keuzes

Zie bijlage 4a BTO Keuzes

Bijlage C Risico Inventarisatie en Evaluatie

Zie bijlage 4b Ontwerp RI&E veiligheid